

Nye forvaltningsregler for hummer

Bestanden av hummer i Norge er på et historisk lavt nivå, og det er ingen tvil om at tiltakene som fiskerimyndighetene har innført i løpet av de siste 40 årene ikke har vært tilstrekkelige for å holde bestanden oppe. Selv etter at minstemålet tidlig på 1990-tallet ble satt opp fra 22 cm til 25 cm (24 cm på Skagerrakkysten), er det fortsatt ingen vekst i hummerbestanden i norske farvann.

Jan Atle Knutsen

janak@imr.no

Ann-Lisbeth Agnalt

ann-lisbeth.agnalt@imr.no

Knut Jørstad

knut.jorstad@imr.no

Esben Moland Olsen

esben.moland.olsen@imr.no

Alf Ring Pettersen

alf.ring.pettersen@imr.no

Even Moland

even.moland@imr.no

Halvor Knutsen

halvor.knutsen@imr.no

Thomas Langeland

thomas.langeland@fiskeridir.no

Norge er blant de landene i Vest-Europa som har forvaltet hummerbestanden aller dårligst, for 50–60 år siden var fangstene i Norge blant de høyeste i Europa. Tiden synes å være inne for en skikkelig ”hestekur” for å gjøre noe med situasjonen (Figur 1.7.1 og Figur 1.7.2).

I desember 2004 nedsatte Fiskeridirektøren en arbeidsgruppe bestående av medlemmer fra Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet. Gruppen fikk i oppdrag å finne tiltak som kan bidra til å bygge opp bestanden av hummer langs kysten, samt finne virksomme reguleringer for hummerfisket. Det ble utarbeidet en omfattende rapport, blant annet med flere faglige utredninger fra Havforskningsinstituttet. I rapporten er det redegjort for bestandssituasjonen for hummer langs norskekysten, og det er foreslått forvaltningsmål for hummerbestanden. Videre er det gitt et historisk tilbakeblikk på hummerforvaltningen her til lands og sammenliknet med hvordan hummeren forvaltes f.eks. i Storbritannia, USA og Irland. I tillegg beskriver rapporten ulike reguleringsformer og skisserer aktuelle tiltak for å gjenoppbygge hummerbestanden. I september 2007 arrangerte arbeidsgruppen lokale møter og åpnet for skriftlige innspill fra hummerfiskere og andre med interesserte. Rapporten ble lagt frem på Hummerfestivalen i Risør i 2007.

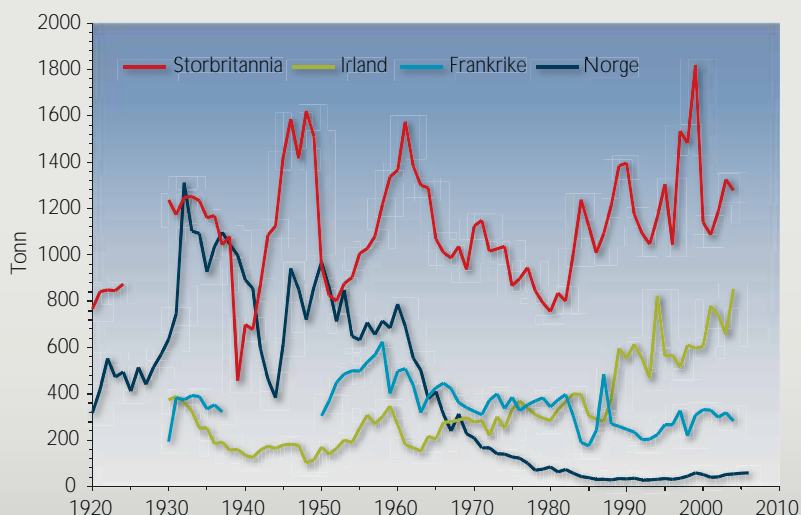
Arbeidsgruppen konkluderer med at en totalfredning av hummer vil være det beste alternativet for å raskest mulig øke bestanden til et bærekraftig nivå. Imidlertid velger arbeidsgruppen på

Foto: Øystein Paulsen

Figur 1.7.1

Registrert fangst av hummer (*Homarus gammarus*) i utvalgte europeiske land (tonn).
Kilde: Havforskningsinstituttet – FAO Fisheries Statistics og Fiskeridirektoratet.
Official catch data (landings) of lobster in some selected European countries.

grunn av innspillene fra høringsmøtene, å anbefale at hummerfisket får fortsette, men at reglene skjerpes for å redusere uttaket. Det ble understreket at vern av rognhummer og innføring av maksimalmål er særlig viktig for en gjenoppbygging av bestanden. Forskning utført ved Havforskningsinstituttet nylig viser at større hummer generelt har større og mer levedyktige larver. Samtidig viser de uavhengige fangstdataene at store individer er sjeldne i fangstene. For å få frem en bestand med store, gode gyteindivider, vil et maksimalmål være en naturlig del av de nye forvaltningsreglene.

Arbeidsgruppen foreslår flere innskjerpinger, hvorav de viktigste er:

- felles fredningstid for hele landet fra 1. januar til 1. oktober
- felles minstemål for hele landet, og å endre målemetoden for å fastsette hummerens størrelse fra totallengde til carapaxlengde
- innføring av et maksimalmål
- redskapsbegrensning for manntallsførte fiskere på 80 teiner per fisker/fartøy, mens fritidsfiskere kan fiske med inntil ti teiner per fisker/fartøy
- strengere redskapsbegrensninger, blant annet krav om fluktåpninger i hummer- og krabbeteiner
- totalforbud mot landing og omsetning av rognhummer
- en frivillig ordning med v-merking dvs. haleklipping av rognbærende hummer, og forbud mot landing og omsetning av v-merket hummer

Fiskeridirektørens vurdering

I desember 2007 sendte Fiskeridirektøren ut sine vurderinger vedrørende fremtidige regler for hummerfisket basert på arbeids-

gruppens rapport. Her er noen av Fiskeridirektørens synspunkt:

- Forslaget om felles fredningstid støttes, men det foreslås å redusere fangstperioden til én måned fra 10. oktober til 10. november.
- Forslaget om felles minstemål for hele landet på 25 centimeter støttes, men innføring av maksimalmål anbefales ikke.
- Forslaget om forbud mot fangst av rognhummer støttes.
- En redskapsbegrensning for manntallsførte fiskere på 80 teiner per fisker/fartøy støttes, men Fiskeridirektøren vil sette redskapsbegrensningen for fritidsfiskere på 5 teiner.
- Forslaget om å innføre fluktåpninger i hummer- og krabbeteiner støttes.

Høringsfristen er 24. mars, og det ventes at nye regler innføres i god tid før hummerfisket starter i 2008.

Hummerfisket i Norge har lange tradisjoner, og har hatt stor betydning for kystbefolkningen, spesielt i sør og vest. Historiske kilder viser at det kommersielle hummerfisket med teiner sannsynligvis ble introdusert av hollenderne i forbindelse med tømmerhandelen mellom Norge og Nederland på 1500-tallet. Allerede på 1600-tallet kom hollenderne årlig til Agder-kysten med spesialbygde brønnbåter for å kjøpe opp hummer og frakte dem til markedene på kontinentet. Senere overtok engelskmennene mye av denne handelen. I flere hundre år var hummerfangst og hummerhandel en viktig bærebjelke i verdiskapingen på norskekysten. Nå er hummerbestanden bare en brøkdel av hva den har vært tidligere, og utfordringen er

å gjenreise hummerbestanden slik at den igjen kan høstes på en bærekraftig måte av kystfiskere, fastboende og turister.

Norwegian Lobster Stock historically low

Since the end of the Second World War and until the 1960s, Norway caught more lobsters than any other country in Western Europe. Income from the lobster fishery was enormous, and was the main source of income for a large number of coastal fishermen. Catches lay between 600 and 1 000 tonnes a year throughout this period, compared with only 45 tonnes in 2007, for example. Even though much of the landings is not picked up by official statistics, the norwegian lobster stock are currently at a historically low level. There is little doubt that over-harvesting is the main reason for this dramatic fall in stocks.

New legislations aiming at increasing the lobster stock to a sustainable level have now been presented by the Directorate of Fisheries.